

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w
z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokata S. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;**
- 3. nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie z odwołania J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. w przedmiocie prawa do emerytury, na skutek apelacji organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 29 lutego 2016 r., (którym w pkt 1 zmieniono zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2014 r., w pkt 2 stwierdzono, że organ

rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i w pkt 3 zasądzone od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego), zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1 i 3 i oddalił odwołanie oraz zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego 270 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ubezpieczony zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 232 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 253 zd. 2 k.p.c., przez niedopuszczenie przez Sąd Apelacyjny nowego dowodu z pisemnej opinii biegłego z dziedziny badania pisma ręcznego i grafometrii na okoliczność, czy podpis „R. L.” złożony na dokumentach sprawy został nakreślony ręką R. L., jak też niewzewzwanie na rozprawę biegłego sądowego - autora opinii wydanej na podstawie ekspertyzy kryminalistycznej, celem uzupełniającego opiniowania na okoliczność wniosków końcowych w kwestionowanej przez ubezpieczonego opinii z dnia 12 grudnia 2016 r., a także na okoliczność zasad i przebiegu badań oraz ustaleń dokonanych przez biegłego sądowego w trakcie przeprowadzanej ekspertyzy stanowiącej podstawę do wydania późniejszej opinii pisemnej i wniosków końcowych, mimo takich wniosków składanych osobiście przez ubezpieczonego, czego następstwem było naruszenie przepisów prawa materialnego i nieuprawniona odmowa przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, co w konsekwencji skutkowało przedwczesnym oddaleniem odwołania ubezpieczonego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto reprezentujący skarżącego pełnomocnik z urzędu wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu według norm przepisanych, oświadczając jednocześnie, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi. Za niedopuszczalne uznał oddalenie odwołania w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie w sprawie dla stwierdzenia wiarygodności złożonej

umowy o pracę wymaga przynajmniej uzupełnienia wiadomości specjalnych oraz udziału na rozprawie biegłego z dziedziny grafometrii i pisma ręcznego i jego wezwania na rozprawę celem uzupełniającego opiniowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX

nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że chybiona jest teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżący w istocie podnosi, że w dacie zamknięcia rozprawy odwoławczej stan faktyczny sprawy nie został dostatecznie wyjaśniony do rozstrzygnięcia, ponieważ Sąd Apelacyjny pominął wątpliwości skarżącego co do zasięgniętej w toku procesu opinii biegłego i nie dopuścił dowodu z ustnej opinii uzupełniającej, mimo że w sprawie zachodziła taka konieczność. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje zatem jednoznacznie, że został on oparty głównie na zarzutach dotyczących ustaleń i oceny dowodów. W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie przyjmuje się, że od uznania sądu zależy dopuszczenie dowodu z opinii kolejnych biegłych, a sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012 r., I UK 200/11, LEX nr 1162648 oraz postanowienia z dnia 13 listopada 2012 r., III UK 45/12, LEX nr 1648605 i z dnia 4 września 2018 r., II UK 460/17, LEX nr 2541914). Wprawdzie

sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii instytutu, czy też z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony, ale ma obowiązek dopuszczenia takiego dowodu wówczas, gdy zachodzi tego potrzeba, w szczególności, gdy w sprawie zostały wydane sprzeczne opinie biegłych (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1998 r., II UKN 126/98, OSNAPIUS 1999 nr 13, poz. 436; z dnia 16 września 1998 r., II UKN 220/98, OSNAPIUS 1999 nr 18, poz. 597; z dnia 23 marca 1999 r., II UKN 543/98, OSNAPIUS 2000 nr 11, poz. 433; z dnia 23 kwietnia 1999 r., II UKN 590/98, OSNAPIUS 2000 nr 12, poz. 484; z dnia 30 listopada 1999 r., II UKN 220/99, OSNAPIUS 2001 nr 6, poz. 204; z dnia 19 września 2000 r., II UKN 722/99, OSNAPIUS 2002 nr 7, poz. 169; z dnia 7 lipca 2005 r., II UK 277/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 97; z dnia 5 kwietnia 2007 r., I UK 309/06, LEX nr 470001 oraz z dnia 1 września 2009 r., I PK 83/09, LEX nr 550988).

Wypada zauważyć, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż opinia biegłego sądowego z dziedziny badania pisma była jednym z dowodów przeprowadzonych w sprawie i potwierdziła wniosek wynikający z analizy pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego na okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego J. S. przez R. L. materiału dowodowego (uzasadnienie wyroku s. 10 i 11). Sąd Apelacyjny uzasadnił przy tym przyczyny niezasięgnięcia opinii kolejnych biegłych tej specjalności oraz przyjęcie braku podstaw do kwestionowania rzetelności i prawidłowości sporządzonej w sprawie opinii. Odniósł się również do podnoszonych przez skarżącego uwag do tejże opinii i wniosku o uzupełniającą opinię ustną.

W związku z powyższym w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak jest oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Konkludując, wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst Dz.U. z 2015 r., poz. 1801). Na podstawie art. 102 k.p.c.

odstąpiono od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.